

Klaas Langendoen over Joris Demmink

- Auteur [Stan de Jong](#)
- 10 september , 2008

Voor het nieuwe tijdschrift [Koud Bloed](#) interviewde ik Klaas 'IRT' Langendoen. De oud-rechercheur deed in opdracht van de tot levenslang veroordeelde Koerd Baybasin onderzoek naar de hoogste ambtenaar op justitie, Joris Demmink. Baybasins advocaat Van der Plas wil dat Demmink wordt vervolgd wegens pedofilie, wederrechtelijke vrijheidsberoving en deelneming aan een criminele organisatie. Het hof Den Haag zal daarover waarschijnlijk eind deze maand beslissen...

Langendoen in Koud Bloed: 'Ik ben me ervan bewust dat dit een extreem gevoelige zaak is. Maar ik hoef het bewijs niet sluitend te maken. Het gaat erom dat ik voldoende munitie aandraag waardoor het hof Den Haag besluit dat er nader onderzoek moet komen. Ik kan me niet anders voorstellen dan dat dat gebeurt. Als iemand voor de camera verklaart dat hij seksueel is misbruikt op jonge leeftijd door een hoge ambtenaar van justitie, dan kun je dat toch niet afdoen met dat er niks aan de hand is? We weten wie de jongen is, waar hij woont, hij kan gehoord worden.'

Negen pagina's lang vertelt Langendoen voor het eerst over zijn geheime trips naar Turkije en het onderzoek in de zaak-Baybasin. Kortom, lees Koud Bloed!

Informatie over dit artikel:

(Geef commentaar, kijk wat andere hebben geschreven of plaats een link op je eigen weblog!)

Datum en reacties:

[september 10th, 2008](#)

[29 reacties](#)

Feeds en Links

[Comment Feed](#)

[Meer van deze auteur](#)

Gepost in de rubrieken:

[Justitie](#)

[Pedofilie](#)

Vorige en volgende artikelen

[Weer zeven rechterlijke dwalingen](#)

[Opstaan voor de rechter](#)

Top Secret: het onderzoek naar de affaire-Demmink

- Auteur [Stan de Jong](#)
- 19 november , 2008

Deze week verschijnt alweer het derde nummer van het misdaadtijdschrift [Koud Bloed](#). In de vorige editie stond een achtergrondartikel van mijn hand over de zaak-Demmink/Baybasin. Voor het eerst vertelde Klaas 'IRT' Langendoen uitgebreid over het geheime onderzoek dat hij onder meer in Turkije verrichtte naar de hoogste ambtenaar op het ministerie van Justitie, Joris Demmink, die wordt beschuldigd van machtsmisbruik en pedofilie. In tegenstelling tot wat sommigen beweerden, heb ik mij nooit door wie dan ook (justitie noch Demminks advocaat) onder druk laten zetten om niet meer over deze delicate kwestie te schrijven. Men kent mij blijkbaar slecht. Anders dan anderen wellicht, dien ik mij echter wel aan de journalistieke spelregels te houden, niet alleen omdat anders mijn werkgever of opdrachtgever in juridische problemen komt, maar ook omdat ik *trial by media* wil voorkomen.

Mijn standpunt in deze zaak is dat er voldoende aanknopingspunten voor justitie liggen om een diepgravend onderzoek naar Demmink te verrichten. Om oud-justitieminister Piet Hein Donner te parafraseren: er is meer dan alleen rook. Dat dit tot nu toe niet is gebeurd, wekt de schijn van klassejustitie en een doofpot. Zoals Klaas Langendoen het tegenover mij verwoordde: 'Ik ben me ervan bewust dat dit een extreem gevoelige zaak is. Maar ik hoef het bewijs niet sluitend te maken. Het gaat erom dat ik voldoende munitie aandraag waardoor het hof Den Haag besluit dat er nader onderzoek moet komen. Ik kan me niet anders voorstellen dan dat dat gebeurt. Als iemand voor de camera verklaart dat hij seksueel is misbruikt op jonge leeftijd door een hoge ambtenaar van justitie, dan kun je dat toch niet afdoen met dat er niks aan de hand is? We weten wie de jongen is, waar hij woont, hij kan gehoord worden.' Het hele artikel uit Koud Bloed kunt u nu [hier](#) (in pdf of word) downloaden.

Informatie over dit artikel:

(Geef commentaar, kijk wat andere hebben geschreven of plaats een link op je eigen

32 *Koud bloed* nr. 2

De Turkse missie van
Klaas 'IRT' Langendoen

Top Secret: het onderzoek naar de affaire-Demmink

door **Stan de Jong**

In opdracht van de advocaat van de tot levenslang veroordeelde Turk Baybasin verrichtte Klaas 'IRT' Langendoen onderzoek in Turkije. Baybasin zegt slachtoffer te zijn van een Turks-Nederlands complot, waarbij justitie-topman Joris Demmink om zijn vermeende pedofiele activiteiten zou zijn gechanteerd. Voor het eerst vertelt Langendoen over zijn uiterst delicate missie.

In de stationsrestauratie op CS Haarlem schudt de voormalige politiemans zijn hoofd. 'Als het allemaal waar is, en daar ziet het wel naar uit, dan overstijgt deze zaak vele malen de IRT-affaire. Wij hebben een boel dingen uitgehaald in die tijd, maar bewust een onschuldige er inluizen, daartoe hebben we ons nooit verlaagd.' Klaas Langendoen (52) was als chef van de Criminele Inlichtingen Dienst Kennemerland een van de hoofdrolspelers in de IRT-affaire midden jaren negentig. Politie en justitie bleken er omstrede opsporingsmethoden op na te hebben gehouden. Zo werden op grote schaal drugs doorgevoerd. De affaire leidde tot de val van Langendoen.

Tien jaar geleden begon hij een juridisch adviesbureau. Onlangs voltooide hij in opdracht van advocate Adèle van der Plas een rapport over de veroordeling van de Turkse Koerd Hüseyin Baybasin (51). Een delicate opdracht, omdat er ernstige beschuldi-

FOTO LINKS:

© JOSHUA TREVIÑO

33 *Koud bloed* nr. 2

**'Er is nog geen spoor
van rook, laat staan
vuur...'**

gingen zijn geuit tegen de hoogste ambtenaar op het departement van Justitie: secretaris-generaal Joris Demmink. Van der Plas wil dat Demmink wordt vervolgd wegens pedofilie, wederrechtelijke vrijheidsberoving en deelneming aan een criminele organisatie. Tot nog toe weigert het OM tot vervolging over te gaan en heeft het kabinet al diverse keren laten weten dat er geen vuiltje aan de lucht is met de topambtenaar, die eerder in verband werd gebracht met het misbruik van minderjarigen in het Eindhovense Anne Frank-plantsen. Media die daar destijds over berichtten moesten rectificeren. Oud-minister van Justitie Piet Hein Donner sprak in verband met Demmink de gevleugelde woorden: 'Er is nog geen spoor van rook, laat staan vuur...'

Aan de zaak-Baybasin had spionagethrillerschrijver Ludlum een puntje kunnen zuigen. De Koerdische zakenman (volgens justitie: heroïnehandelaar) zou al in zijn jeugd zijn gerecruteerd door de Turkse staat. Als functionaris van een geheime eenheid raakte hij op de hoogte van het feit dat Turkse politici en ambtenaren betrokken waren bij de handel in drugs. In 1984 werd Baybasin in Engeland gearresteerd wegens heroïnesmokkel. Na bemiddeling door Turkije kwam hij enkele jaren later vrij. Baybasin weigerde nog langer te werken voor de Turkse overheid en ging zich steeds meer inzetten voor de Koerdische beweging. In Turkije zou hij als vijand van de staat zijn blootgesteld aan willekeurige strafvervolgingen en martelingen. In 1996 startte het politieteam IRT Noord-Oost Nederland een strafrechtelijk onderzoek tegen de inmiddels naar Nederland gevluchte Koerd. Baybasin werd ervan verdacht de leider te zijn van een criminele organisatie en zou een aantal moorden op zijn geweten hebben.

Complot

In 2002 werd Baybasin door het Hof Den Bosch veroordeeld tot een levenslange gevangenisstraf. Maar volgens Van der Plas is haar cliënt onschuldig. Sterker, hij zou het slachtoffer zijn van een Turks-Nederlands complot. Een *set up* van ongekende omvang, waarbij de Turkse overheid een effectief chantagemiddel in handen had: de vermeende pedofiele activiteiten van Demmink op Turks grondgebied. Aan Langendoen, die tijdens ons gesprek weigert de naam van Demmink uit te spreken en het houdt op 'de topambtenaar' of 'de justitie-topman', de vraag om dit uit te zoeken. 'Ik kende de zaak-Baybasin al redelijk goed,' zegt Langendoen. 'Zo heb ik vier jaar geleden in opdracht van Van der Plas onder-

zoek gedaan naar de telefoontaps die zijn gebruikt in de zaak. Volgens Baybasin was ermee geknoeid, waren ze gemixed met oude gesprekken die hij in Turkije had gevoerd. In eerste instantie dacht ik toen: dat is een indianenverhaal, want ik heb ervaring met tapkamers. Ik ben dat gaan onderzoeken en via de hackers- en providerswereld kwam ik tot de conclusie dat het met de huidige tapkamersystemen wel degelijk mogelijk is gesprekken te manipuleren. Daarna werd het mij te technisch en is het onderzoek verder door anderen gedaan. Het Hof dat Baybasin veroordeelde heeft ook erkend dat manipulatie technisch mogelijk is, maar vond dat er onvoldoende bewijs was dat het in de onderhavige zaak daadwerkelijk was gebeurd.'

In de zomer van 2007 begint Langendoen met zijn onderzoek dat om praktische redenen – er komen andere klussen tussendoor – bijna een jaar zal duren. Eerst leest hij zich in het metersdikke dossier in. 'Met Baybasin heb ik niet gesproken, je probeert er zo objectief mogelijk in te staan. Natuurlijk ben je altijd enigszins gekleurd, want het is toch de opdrachtgever die jou aan het eind van de rit betaalt. Maar als ik ook maar enigszins merk dat een opdrachtgever mij zit te sturen, hou ik ermee op. Bij Van der Plas was daar geen sprake van. Ik had volledige vrijheid.'

Onderzoeksjournalist

Al snel wordt hem duidelijk dat het bewijs dat Demmink zou zijn gechanteerd voor een belangrijk deel is gebaseerd op publicaties van de Turkse onderzoeksjournalist Burhan Kazmali. 'Die had zich in de affaire vastgebeten, er veel over geschreven op internet. Kazmali zou over uitstekende contacten in de hoogste regionen van de Turkse politiek beschikken.' Maar ja... wie was deze mysterieuze Kazmali? 'In dit onderzoek hield ik met alles rekening,' zegt Langendoen. 'Bestaat Kazmali wel? Voor wie werkt hij? Is hij niet ingehuurd door Baybasin om positieve verhalen over hem te vertellen? Of om lasterpraatjes over de hoge ambtenaar te verspreiden?'

Kazmali beweerde allerlei bronnen binnen politie, justitie en in de politiek te hebben gesproken. Ook beschikte hij over verklaringen van een ex-politieman die als beveiligingsmedewerker Demmink een schandknaap had bezorgd. Zelfs claimde Kazmali het slachtoffer van dit seksueel misbruik te hebben gesproken. Daarnaast citeerde Kazmali uit een geheim onderzoek door een Turkse inlichtingen- en veiligheidsdienst

Ook beschikte hij over verklaringen van een ex-politieman die als beveiligingsmedewerker Demmink een schandknaap had bezorgd.

naar de rol van de Turkse staat in de drugshandel. In een 'aanvullend rapport' (het zogenaamde EK-Rapport) ging het specifiek over de zaak-Baybasin. Daarin viel te lezen: 'Wij zijn erachter gekomen dat de zaak Baybasin geen juridische kwestie is, maar dat het gaat om een complot.' En: 'Wij zijn erachter gekomen dat de zaak Baybasin een aaneenschakeling is van grove schandalen.' Langendoen: 'Ik hield werkelijk met alle scenario's rekening. Dat de getuigen acteurs waren, dat de documenten waren vervalst. Ik zei tegen Van der Plas: ik moet die Kazmali zelf spreken en hem alles kunnen voorleggen.'

Aanvankelijk was het plan dat hij Kazmali in Nederland zou ontmoeten. In juni 2007 zou de Turkse journalist hier naartoe komen om voor het Landelijk Parket een verklaring af te leggen. vlak voor zijn vertrek werd hij gearresteerd op de luchthaven van Istanbul. Al het materiaal dat hij bij zich had, zou in beslag zijn genomen. Er zat niets anders op dan dat Langendoen naar Turkije zou reizen. Dat gebeurt in januari 2008. 'De missie bleef geheim. Ook voor mijn familie. Ik had tegen mijn vrouw en kinderen gezegd: ik ga een paar dagen naar een warm land. Wist ik veel dat het in januari zo koud was in Turkije – veel kouder dan in Nederland.'

Ruzie

In de lobby van zijn hotel vindt de eerste ontmoeting met Kazmali plaats. 'Ik spreek geen Turks, hij geen Engels. Dus ik had een tolk bij me. En hij kwam met een groot gevolg. Dat bleek een Turkse gewoonte te zijn: je krijgt altijd te maken met grote groepen mensen die dan één voor één weggaan, waarna de belangrijkste figuren overblijven.'

De eerste avond dreigt desastreuus te verlopen. 'Ik kreeg meteen ruzie met Kazmali. Ik zei dat hij in Nederland als een fantast werd afgeschilderd of als een stroman van Baybasin. Of hij wel een echte journalist was? Dat pikte hij niet. Hij gooide direct twee perskaarten op tafel, een gele en een groene. Van die groene perskaarten zijn er maar vierhonderd uitgedeeld in Turkije, die krijg je alleen als je een betrouwbare journalist bent. Hij wilde wegllopen, na bemiddeling door anderen kwam hij weer terug. Ik legde hem uit dat ik was gekomen om uit te zoeken of wat hij schreef wel klopte en dus die scherpe vragen moest stellen. Toen de lucht eenmaal was geklaard, heb ik hem ook alle vragen kunnen stellen die ik wilde en hij had overal een redelijke verklaring voor. De Nederlandse autoriteiten hadden bijvoorbeeld laten weten dat er geen spoor van bewijs van Kazmalis' aanhouding was.

De eerste avond dreigt desastreuus te verlopen.

Maar Kazmali legde uit dat hij na bemiddeling van een inlichtingendienst op vrije voeten was gekomen. Tja, die diensten laten geen documenten op het politiebureau achter natuurlijk.'

'Het was een soort mijnenveld waarop ik

liep,' vervolgt Langendoen. 'Ze hebben daar minimaal twee inlichtingendiensten, er zijn politieke kampen die elkaar op leven en dood bestrijden en vermoedelijk niet schromen desin-

formatie over de tegenstander te verspreiden. Wie kon ik vertrouwen? Wie sprak er de waarheid? Van de betrouwbaarheid van Kazmali raakte ik langzamerhand overtuigd, maar dat was niet voldoende, ik wilde per se zijn bronnen zelf spreken.'

'Wie kon ik vertrouwen?

Wie sprak er de waarheid?'

De vijf bronnen van Kazmali

Het ging om vijf sleutelfiguren. Ten eerste de Turkse oud-minister van transport Necdet Menzir, die midden jaren negentig directeur van de politie in Istanbul was geweest. In die hoedanigheid zou hij wetenschap hebben hoe de zaak tegen Baybasin in elkaar was gezet. Volgens Kazmali had deze ex-minister tegen hem onder meer verklaard: *'Ik wil niet te ver gaan, maar in die jaren hebben politici en een aantal belanghebbende kringen met groothandelaren in drugs samengewerkt om Baybasin de pas af te snijden. Dit was de meest effectieve methode.'* Over Demmink verklaarde de Turkse staatsman: *'Bekend was dat Demmink, wiens naam in Turkije in verband werd gebracht met sekschandalen, in de jaren 1995 tot 2000 met gebruikmaking van verschillende namen in Turkije is geweest. (...) Zelfs in die jaren spraken wij al van een "Pedofiel", mijn opvoeding staat mij niet toe om dit uit te spreken.'*

Langendoen: 'Helaas, deze ex-minister wilde niet met mij persoonlijk praten, hij had zoiets van: who the fuck is die man uit Nederland? Maar hij toonde zich wel bereid om, als er een formele commissie zou komen, alles te vertellen.'

Een tweede sleutelfiguur was de man die het onderzoek tegen Baybasin in elkaar zou hebben gestoken, de leider van het politieonderzoek: Ferruh Tankuz. 'Maar die zat in het verkeerde kamp, legde Kazmali mij uit. Tankuz wenste geen enkele mededeling over de kwestie te doen. Ik erken dat dit een zwakke plek is in het onderzoek.'

'Een derde sleutelfiguur – laat ik hem X1 noemen – was een Turkse politiefunctaris van de narcoticabrigade die gefraudeerd zou hebben met de tapgesprekken. In het EK-rapport werd naar hem verwezen. Toen ik in januari in Istanbul was, bleek het

37 *Koud bloed* nr. 2

niet mogelijk hem te spreken. Wel lag er een verklaring van zijn advocaat. Later kreeg ik door toeval de naam van een nog veel betere bron, namelijk de technicus die daadwerkelijk aan de knopen had gezeten. Ik noem hem X2.' Daarover dadelijk meer.

Een vierde cruciale bron van Kazmali was Mehmet K., die tussen 1995 en 1997 werkzaam was geweest bij de afdeling Beveiliging van de Directie van Politie te Istanbul. Hij had de opdracht buitenlandse functionarissen tijdens hun verblijf in Turkije te beveiligen. Zo zou hij ook Joris Demmink hebben ontmoet en een veertien- of vijftienjarige straatjongen voor hem hebben geregeld. Tegen Kazmali zou K. hebben verklaard: *'Voordat ik hem naar het hotel bracht is hij in het hotel gewassen, geschoren etc. We hebben hem kleding aan gegeven die de others gebruiken en op de zaterdagavond heeft Demmink hem in zijn kamer ontboden en hebben ze in de kamer samen gegeten... Ik denk dat het rond 02.03 was dat de jongen uit de kamer kwam en de kamer ernaast is binnengegaan. Wij hebben aan hem gevraagd wat er was gebeurd, aanvankelijk wilde hij het niet vertellen, maar op ons aandringen heeft hij gezegd dat zij samen waren geweest en seks hadden bedreven.'*

Ten slotte, als vijfde sleutelfiguur, was er het slachtoffer Mustafa Y. – inmiddels een jongeman – die over het seksueel misbruik door Demmink tegenover Kazmali zou hebben verklaard:

Explosief materiaal.

Prachtige getuigen.

'We zijn samen in het bed gegaan en hij kuste en streelde mij onophoudelijk. Ik walgde van de man maar ik had geen keus... Nadat deze gemeenschap enige tijd had geduurd, heeft hij mij verleid. Ik heb die nacht twee keer een dergelijke gemeenschap gehad met deze persoon. Na verloop van een hele tijd ben ik naar mijn kamer gegaan en hij had mij ook behoorlijk veel geld gegeven, hij had Marken gegeven.'

Explosief materiaal. Prachtige getuigen.' Maar ja, beide laatstgenoemde bronnen wilden niet met mij spreken, deelde Kazmali mee. Toen ben ik meer druk op Kazmali gaan uitoefenen. Ik zei: ik moet die beveiligers en dat jongetje spreken. Ik scheerde over het randje, want ik kon het me niet permitteren dat Kazmali boos zou afhaken.'

Doorbraak

Na zijn eerste dag in Turkije staat Langendoen met vrijwel lege handen. Het enige dat hij zeker weet is dat de journalist Kazmali echt bestaat. Een wel heel mager resultaat. Maar de volgende avond komt onverwachts een doorbraak. Kazmali blijkt die dag opnieuw gesprekken te hebben gevoerd met de oud-veiligheids-

agent en de misbruikte jongen; hij heeft de interviews ditmaal vastgelegd met een videocamera. In een Chinees restaurant in Istanbul krijgt Langendoen die avond twee cd-roms in handen gedrukt. Het is verbijsterend materiaal, zo blijkt als hij samen met zijn tolk de gesprekken de volgende ochtend bekijkt. Zowel de ex-agent als de jongeman hebben volledige verklaringen afgelegd; ze zijn *full face* gefilmd. Beiden bevestigen wat ze eerder aan Kazmali hebben verteld.

Ex-beveiligder Mehmet K. specificeert in het interview dat de straatjongen die hij oppikte indertijd geen veertien of vijftien, maar elf tot twaalf jaar oud was. Bovendien ging het niet alleen om deze jongen, maar zou hij ook nog een andere schandknaap voor Demmink hebben geregeld. De misbruikte jongen vertelt in de video-opname dat de politie hem had bedreigd met opsluiting als hij niet zou doen wat ze hem vroegen. Mustafa Y. wordt een foto van Joris Demmink voorgeshouwen, hij herkent hem en bevestigt met deze man op 12-jarige leeftijd een seksuele relatie te hebben gehad. Hij voegt daaraan toe bang te zijn geweest, zich door het gebeuren niet meer echt mens te voelen, maar zich bekeken te voelen als 'iets laags'.

Geloofwaardig

Hoe betrouwbaar zijn de getuigen? 'Ik heb honderden mensen verhoord in mijn leven en kan wel aardig inschatten of mensen de waarheid vertellen,' meent Langendoen. 'Wat het moeilijk maakte was de Turkse taal. Je zou eigenlijk een Turkse gedragsdeskundige nog eens naar de opnames moeten laten kijken. Toch kon ik uit de beelden wel iets opmaken over de betrouwbaarheid. De jongeman kwam op mij in elk geval authentiek en geloofwaardig over. Hij zat er aangeslagen bij, bloednervus, echt emotioneel, iemand die over dingen sprak waar hij liever niet over wilde spreken. Het moeilijke was dat op momenten dat het seksueel impliciet werd, er niet werd doorgevraagd door Kazmali omdat er te veel schaamte was. Maar op de vraag of er seksuele handelingen waren verricht, werd ondubbelzinnig ja geantwoord.'

'Het verhaal van de beveiligder kwam sterk overeen met dat van het slachtoffer. Maar het was ook weer niet zo gelijkend dat het opvallend werd, dat je het vermoeden kreeg dat ze het op elkaar hadden afgestemd of een verhaaltje uit hun hoofd hadden geleerd. Er moesten ook wel verschillen zijn, want de beveiligder had zich

'Hij zat er aangeslagen bij, bloednervus, echt emotioneel, iemand die over dingen sprak waar hij liever niet over wilde spreken.'

**Na zijn trip komt
Langendoen honds-
vermoeid thuis.**

schuldig gemaakt aan strafbare feiten en moest het zo zien te draaien dat het erop leek alsof de jongen vrijwillig mee was gegaan en seksueel contact had gehad met de hoge ambtenaar. Waarom de beveiliging deze verklaring heeft afgelegd? Zijn motief? Dat is moeilijk met zekerheid te zeggen, maar hij zei dat hij een gelovige moslim was en spijt had van wat hij had gedaan.'

Na zijn trip komt Langendoen hondsvermoeid thuis. 'In principe heb je nooit voldoende, je wilt altijd meer. Toch ging er wel een gejuich op bij advocatenbureau Van der Plas toen ik hiermee aan kwam zetten. Natuurlijk.' Maar tevreden is Langendoen nog niet. 'Ik wilde per se nog een keer naar Turkije, moest Kazmali spreken, want die had weer priemeurs, hij stuurde ons telkens e-mails. Ook wilde ik zelf graag die beveiliging spreken. En X1, de politiemans die had gerommeld met de tagesprekken. Door een verspreking van iemand anders kwam ik erachter wie dat was en ik heb kunnen verifiëren dat hij bij het toenmalige onderzoek betrokken was. Hem wilde ik dolgraag spreken. Maar dat bleek niet te lukken.'

Goud waard

In plaats daarvan krijgt Langendoen een veel betere getuige op een presenteerblaadje aangeboden: X2. Een technicus in dienst van de narcoticabrigade die is gespecialiseerd in het af luisteren van telefoons en het af luisteren via richtmicrofoons. En die rechtstreeks betrokken was bij het manipuleren van de Baybasin-tagesprekken.

Op 30 april reist Langendoen voor de tweede maal naar Turkije. 'De eerste avond zat ik in de lobby van het hotel te wachten op Kazmali, die met X2 zou komen. Uren zat ik daar. Pas heel laat verscheen Kazmali, zonder man. Maar met een tape. Ik reageerde een beetje boos. Kazmali excuseerde zich, zei dat X2 de dag erna zou komen, en dat is ook gebeurd. De volgende ochtend heb ik eerst de tape bekeken. Die bleek goud waard...'

X2 vertelt als jonge medewerker door politiechef Tankuz gebeld te zijn, die hem opdracht gaf een rapport op te stellen waarin Baybasin tot doelwit van de Turkse staat werd gebombardeerd. Uit de gesprekken die X2 af luisterde, kwam volgens hem niets illegaals naar voren. Maar Tankuz was erop gebrand dat het zou lijken alsof er wel iets illegaals zou plaatsvinden. Op een gegeven moment werden daarom stemmen veranderd en gesprekken uit de archieven gehaald en toegevoegd aan de afgeluisterde gesprekken, zo verklaart X2.

'Op die videotape was de man vermomd, maar X2 maakte een fout door een keer naar links te kijken, ik heb het beeld stilgezet, uitvergroet,' vertelt Langendoen. 'De dag erna, toen X2 verscheen om met mij te spreken, kon ik in grove lijnen vaststellen dat het een en dezelfde man was. Hij had ook dezelfde stem. Van het interview maakte ik een geluidsopname. Hij vertelde tegenover mij een identiek verhaal als tegen Kazmali. En ik heb kunnen verifiëren dat de man die ik sprak inderdaad de ambtenaar in functie was geweest. Ik kan niet zeggen hoe.'

'Voor alle merkwaardigheden die ik tijdens mijn onderzoek meemaakte, kreeg ik redelijke verklaringen. Waarom was X2 bereid zijn verhaal aan mij te vertellen? Het was toch strafbaar wat hij had gedaan? Toen ik dat X2 voorlegde, antwoordde hij: als het al misdrijven zijn die ik heb begaan, dan heb ik ze begaan tegen een vijand van de staat. Als het gaat om een vijand van de staat zijn in Turkije alle middelen geoorloofd.'

Voldoende munitie

'Kijk, je houdt er rekening mee dat alles in elkaar is gezet. Is het niet een groot toneelstuk waar we met zijn allen in zitten? Ik heb continu overal vraagtekens bij gezet. Argwanend. Tot op het bot. Zelfs na alles wat ik heb gezien. Ik ben me ervan bewust dat dit een extreem gevoelige zaak is. Maar ik hoef het bewijs niet sluitend te maken. Het gaat erom dat ik voldoende munitie aandraag waardoor het Hof Den Haag besluit dat er nader onderzoek moet komen. Ik kan me niet anders voorstellen dan dat dat gebeurt. Als iemand voor de camera verklaart dat hij op jonge leeftijd seksueel is misbruikt door een hoge ambtenaar van justitie, dan kun je dat toch niet afdoen met dat er niks aan de hand is? We weten wie de jongen is, waar hij woont, hij kan gehoord worden.'

'Na het tweede bezoek aan Turkije vond Van der Plas dat er voldoende was. Zelf had ik graag de ex-minister op tape willen hebben en voormalig politiechef Tankuz en... Maar goed, het houdt een keer op. Ik kreeg nog wel een soort paniekaanval. Op een gegeven moment vroeg ik Van der Plas: die samensteller van het EK-rapport van de Turkse inlichtingendienst bestaat toch in godsnaam wel? Jazeker, zei Van der Plas, en die man is ook bereid naar Nederland te komen om te verklaren.'

Eerder weigerde het Openbaar Ministerie een opsporingsonderzoek te doen naar 'beweringen en geruchten die voortkomen uit een volgens de advocaten geheim rapport en geheime notities

'Ik heb continu overal vraagtekens bij gezet. Argwanend. Tot op het bot.'

**Het onderzoek van
Langendoen kan nog
wel eens een pikant
staartje krijgen.**

waarvan niet valt aan te tonen of ze in werkelijkheid wel bestaan'. Langendoen: 'Het kan er bij mij niet in dat de Nederlandse overheid niet gemakkelijk kan uitzoeken of dat EK-rapport bestaat. Als het mij al lukt om zoveel informatie los te krijgen in Turkije... Als je eenvoudig kunt aantonen dat het rapport niet bestaat, een broodje aap is, dan laat je als justitie zo'n kans toch niet liggen, zou ik zeggen.'

Demmink stelt dat hij na 1986 helemaal niet meer in Turkije is geweest. Dan kan hij zich toch nooit aan kinderen hebben vergrepen in de jaren negentig? Langendoen: 'We hebben een document van de gouverneur van Istanbul met inreisdata van de topambtenaar, waaruit blijkt dat hij nadien wel degelijk in Turkije is geweest. Een paar keer onder zijn eigen naam, een paar keer met een diplomatiek paspoort. Dat valt door de douane eenvoudig te controleren, jazeker, maar niet door mij. Laat dat onderzoek dan gewoon verrichten. Dat dit tot nu toe niet is gebeurd, versterkt bij mij het gevoel van een doofpot.'

Het onderzoek van Langendoen kan nog wel eens een pikant staartje krijgen. Langendoen op mysterieuze toon: 'Er is nog een zijspoor, bijvangst van mijn onderzoek. Over een andere Nederlander die in Turkije zaken heeft uitgevoerd die te maken hebben met het seksueel misbruiken van minderjarigen. Maar dat heb ik uit mijn rapport weggelaten. Dan zou je hoor en wederhoor bij die persoon moeten doen en weer naar Turkije moeten reizen om dingen te checken. Misschien in de toekomst...'